

Uusi eurooppalainen sisäilmastandardiehdotus

EN 16798-1 (EN 15251 rev.) Energy performance of buildings – Part 1: Indoor environmental input parameters for design and assessment of energy performance of buildings addressing indoor air quality, thermal environment, lighting and acoustics

Olli Seppänen

LVI-tekniikan emeritusprofessori

FINVAC, puheenjohtaja

(FINVACin jäsenet ovat SuLVI, VSF, SIY, LIVI)

EPBD standardien uusinnan tausta

- CEN standardeihin viitataan rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä (EPBD) 2010 versioissa
- Komissiolta CEN:lle mandaatti 2011 standardien uusimiseksi
- Tarkoituksena yhtenäistää EU maissa EPBD direktiivin kansallista toimeenpanoa
- Edelliset 2007 julkaistut monimutkaisia ja liian laajoja (noin 40 kpl)
- ... ja joissa normatiivinen ja ohjeellinen teksti sekoitettu keskenään

Uudet EPBD standardit

- Suppeammat kuin edelliset
- Standardeissa normatiivinen teksti
- Standardein liittyvissä teknisissä raporteissa (TR) ohjeellinen ja selittävä teksti
- Molemmissa sama sisällysluettelo – käytettävä rinnan
- Tyhjät liitetaulukot (ei numeroarvoja), jotka täytetään kansallisella tasolla ja on tarkoitettu normatiivisiksi
- Liitteenä myös ei-normatiiviset ”default” numeroarvot

Uusi sisäilmastandari korvaa vanhan EN15251:2007

- **Standardi** (luonnoksena 2015)

prEN 16798-1:2015 Indoor environmental input parameters for the design and assessment of energy performance of buildings

- **Tekninen raportti**

prEN 16798-2 TR:2015 Technical report. Guideline for using indoor environmental input parameters for the design and assessment of energy performance of buildings.

Tyhjät (kansalliset) ja ”oletusarvo” taulukot vasemmalla A2.1.2-1 (normatiivinen) oikealla B2.1.3-1 (informatiivinen)

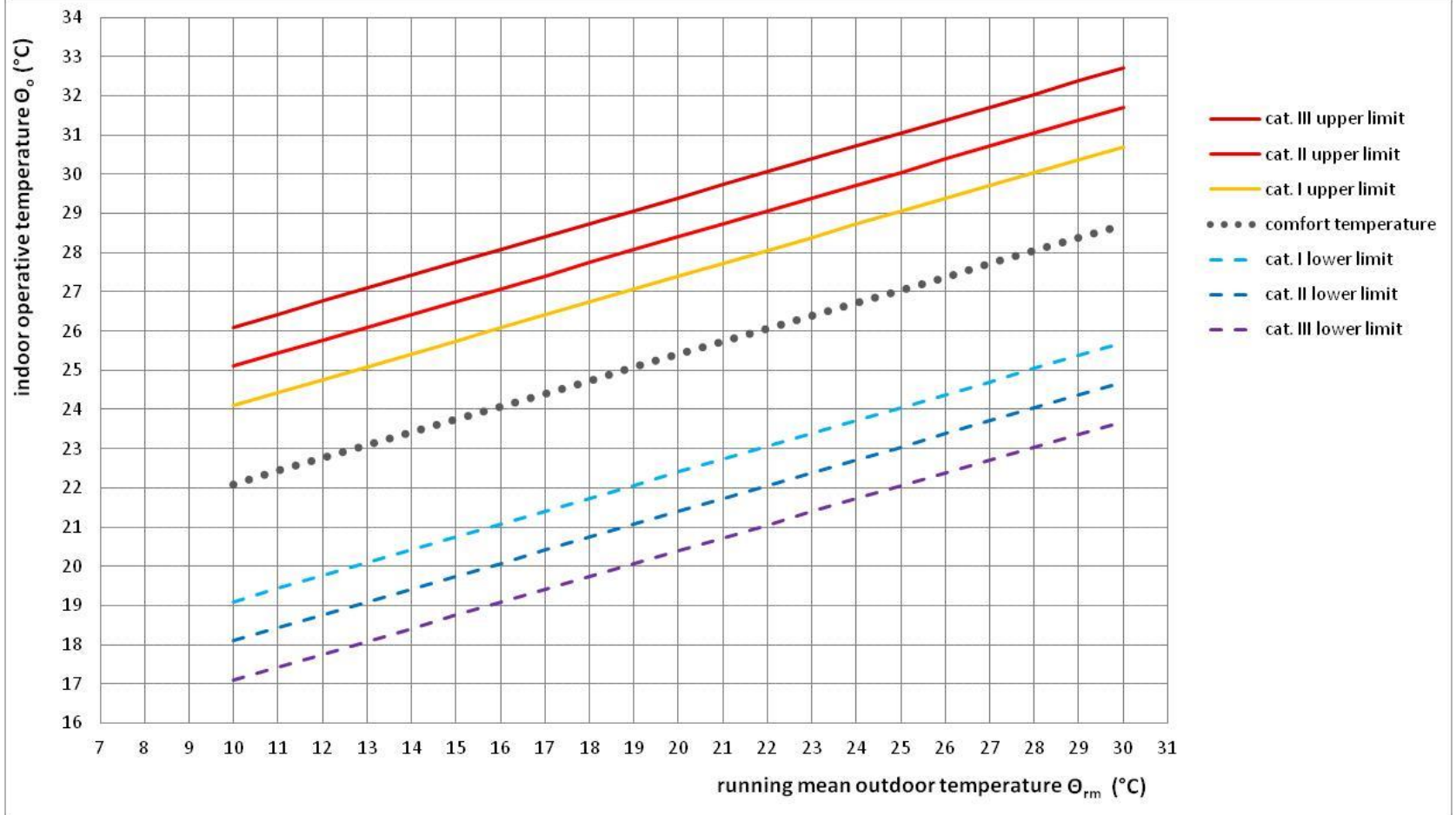
Category	Design ΔCO_2 concentration for occupied rooms (ppm above outdoors)	Design ΔCO_2 concentration for bedrooms (ppm above outdoors)
I		
II		
III		
IV		

Category	Corresponding CO_2 concentration above outdoors in PPM for non-adapted persons
I	550 (10)
II	800 (7)
III	1350 (4)
IV	1350 (4)

Lämpöolot

Rakennus/ tilatyyppe	Cat Perustuu PPD %	Operatiivinen lämpötila, °C				Huone - lämpötila, °C	Operatiivinen lämpötila, °C
		Minimi lämpötila talvella = tehomitoitus	Hyväksyttävä lämpötila- alue talvella	Maksimi lämpötila kesällä= tehomitoitus	Hyväksyttävä lämpötila- alue kesällä		
Asuintilat	I	21,0	21,0 -25,0	25,5	23,5 - 25,5	D2	Sisäilma- luokitus
	II	20,0	20,0-25,0	26,0	23,0 - 26,0		
	III	18,0	18,0- 25,0	27,0	22,0 - 27,0		
	IV	16,0	17,0-25,0	28,0	21,0 – 28,0		
Toimistot ja vastaavat tilat	I	21,0	21,0 – 23,0	25,5	23,5 - 25,5	D2	Sisäilma- luokitus
	II	20,0	20,0 – 24,0	26,0	23,0 - 26,0		
	III	19,0	19,0 – 25,0	27,0	22,0 - 27,0		
	IV	18,0	17,0-25,0	28,0	21,0 – 28,0		

Ilmastoimattomien rakennusten sisälämpötila riippuvana aikaisempien vuorokausien keskilämpötilasta

Suomalaisten säännösten ja ohjeiden uusinnassa huomioon otettavaa

- D2:n ylärajaa 25 oC pitäisi nostaa ja eriyttää eri käyttötarkoituksen rakennuksille
- D2/D3 erilaiset määrittelyt pitäisi yhdenmukaistaa ja terminologia tarkastaa ja yhdenmukaistaa , mm tavoitelämpötilojen ylitykset CEN standardin kanssa
- Sisäilmaluokituksen lämpötilat pitäisi esittää ulkolämpötilasta riippuvana CEN standardin tapaan
- Sisälämpötilalle pitäisi antaa vähimmäisarvo jäähdytys ja lämmitystilanteelle erikseen

Ilman liikenopeuden jäähdyttävä vaikutus

Ilman nopeus 0.6 m/s	Ilman nopeus 0.9 m/s	Ilman nopeus 1.2 m/s
1.2°C	1.8°C	2.2°C

Ilman nopeutta voidaan käyttää jäähdytykseen silloin kun huoneen operatiivinen lämpötila on yli 25 oC

Vähäpäästöisten materiaalien emissoiden kriteerit

Emission	Vähän epäpuhtauksia emittoiva materiaali puhtaille rakennuksille	Hyvin vähän epäpuhtauksia emittoiva materiaali erittäin puhtaille rakennuksille	Sisäilmaluokitus M1 kriteerit
Total VOCs TVOC (as in CEN/TS 16516)	< 1.000 µg/m³	< 300 µg/m³	< 200 µg/m³
Formaldehyde	< 100 µg/m³	< 30 µg/m³	< 50 µg/m³
Any C1A or C1B classified carcinogenic VOC	< 5 µg/m³	< 5 µg/m³	< 5 µg/m³
R value (as in CEN/TS 16516)	< 1.0	< 1.0	
Ammoniakki, NH₃			< 30 µg/m³
Hajuttomuus			Hyväksyttävyys >0,1

Työpistekohtaisen lämmityksen ja jäähdytyksen kriteerit prEN TR 16798-3 mukaan

Ominaisuus	Vaatimus
Lämpötilan (lämpöolojen) hallinta talvella	Työpisteessä operatiivinen lämpötilan säätönopeus on vähintään 0,5 K / minuutissa lämpötila-alueella 18-23 ° C.
Lämpötilan (lämpöolojen) hallinta kesällä	Työpisteessä operatiivinen lämpötilan säätönopeus on vähintään 0,5 K / minuutissa lämpötila-alueella 22-27 ° C.
Ilmanvaihtoilman (ulkoilman) määrä	Ilmanvaihtoilman (ulkoilmaa) määrän on oltava säädettävissä työpistekohtaisesti nolasta vähintään 7 l/s saakka.
Tuloilman latu	Ilmanpuhdistukseen liittyvissä vaatimuksissa viitataan standardin liitteeseen K (ei valmiina)
Laitteen melutaso	Laitteen synnyttämä melutason tulee olla työpisteessä alle 35 dB(A)

Tavoitearvojen ja kuormien suuruudet tunneittain energialaskentaan mukana

- Tarpeen jotta simulointitulokset olivat yhteismitallisia
- Perustuu REHVA/FINVACin ehdotukseen
- Mukana mm
  - Asunnot (useita tyyppejä)
  - Toimistot
  - Päiväkodit
  - Ravintolat
- Nimelliskuormat, aikataulut, käyttöasteet ja käyttö tunneittain
- Suomessa YMn 2013 käynnistämä työ

Ehdotuksen kommentointi

- Kommentit Suomen lausuntoa varten kerää
  - Metalliteollisuuden standardisointi (METSTA)
  - Kimmo Konkarinkoski
- Ehdotus luettavissa ja kommentoitavissa maaliskuussa kohdittain osoitteessa:
- <http://lausunto.sfs.fi/Home/Category/METSTA>
- Edellyttää rekisteröitymistä, hakusanalla TC156 saa näkyviin kaikki ilmanvaihtoa käsittelevät lausunnolla olevat standardit

Ihmistä (käytöstä) ja materiaaleista syntyvään epäpuhtauskuormaan perustuva ilmanvaihto

Tarkoituksena edistää vähäpäästöisten materiaalien käyttöä
2014 lisätty luokka IV, muuten kuten en15251:2007

$$q_{tot} = n \times q_p + A \times q_B$$

Luokka	q_p (l/s,hlö)
I	10,0
II	7,0
III	4,0
IV	2,5

Luokka	q_B (l/s, m ²)	
	Norm.	Vähäpäästöinen
I	2,0	1,0
II	1,4	0,7
III	0,8	0,4
IV	0,6	0,3

Ilmanvaihdon henkilömäärästä riippuva komponentti

Category	Expected Percentage Dissatisfied	Airflow per non-adapted person l/(s.pers)
I	15	10
II	20	7
III	30	4
IV	40	2,5*

Materiaaliperäisen ilmanvaihdon suuruus

Category	Very low polluting building l/(s m²)	Low polluting building l/(s m²)	Non low-polluting building l/(s m²)
I	0,5	1,0	2,0
II	0,35	0,7	1,4
III	0,2	0,4	0,8
IV	0,15	0,3	0,6
Minimum total ventilation rate for health	4 l/s person	4 l/s person	4 l/s person

Asuntoilmanvaihto

- Kolme eri mitoitusvaihtoehtoa
- Suomen D2 periaatteita otettu huomioon
- Kantaa ei ole otettu miten tehostus järjestetään jotta suuret alipaineet estetään
- Tarpeenmukaisuuden tarve todetaan mutta toteuttaminen ei ole esillä
- Keittiön tehostusilmanvaihto on liian pieni ym muita yksityiskohtia

Hiilidioksidipitoisuus

Category	Corresponding CO₂ concentration above outdoors in PPM for non-adapted persons (ulkoilmavirta l/s, hlö)	Sisäilmaluokitus abs CO₂
I	550 (10)	750
II	800 (7)	900
III	1350 (4)	1200
IV	1350 (4)	

	Parameter	Value	Unit
Operation time	Hour at day, START	7	hour
	Hour at day, END	18	hour
	Breaks, inside range	0	hours
	days/week	5	days
	hours/day	11	hours
	hours/year	2868	hours
Internal gains	Occupants	10	m ² /pers
	Occupants (Total)	8.3	W/m ²
	Occupants (Dry)	5	W/m ²
	Appliances	12	W/m ²
	Lighting		
	Moisture production	6.00	g/(m ² , h)
	CO ₂ production	1.87	l/(m ² , h)
Setpoints	Min T _{op} in unoccupied hours	16	°C
	Max T _{op} in unoccupied hours	32	°C
	Min T _{op}	20	°C
	Max T _{op}	26	°C
	Ventilation rate (min.)	1	l/(s m ²)
	Ventilation rate for CO ₂ emission	0.96	l/(s m ²)
	Max CO ₂ concentration (above outdoor)	500	ppm
	Min. relative humidity	25	%
	Max. relative humidity	60	%
	Lighting, illuminance in working areas	500	lux
Water	Domestic hot water use	100	l/(m ² year)

**Toimistot
nimelliskuo-
rat ja
asetusarvot
energiasimuloin-
teja varten**

Usage schedule

h	Energy calculation					
	Weekdays			Weekends		
	Occupants	Appliances	Lighting	Occupants	Appliances	Lighting
1	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0	0

**Toimistot,
kuormien
aikataulu
energialasken-
taan**

ur= usage rate

Suhteellisen kosteuden raja-arvot

(kuten EN 15251:2007)

Ilman kostuttamista tai kuivaamista ei suositella, mutta käyttämällä seuraavia arvoja voidaan välttää ylikostuttamista tai –kuivaamista.

	Suhteellisen kosteuden raja-arvo, %	
	Kuivaus	Kostutus
Luokka I:	50	30
Luokka II:	60	25
Luokka III:	70	20

Sisäilmaston arviointi lämpöolojen ja sisäilman laadun mukaan

Quality of indoor environment in % of time in four categories				
Percentage	5	7	68	20
Thermal Environment	IV	III	II	I
Percentage	7	7	76	10
Indoor Air Quality	IV	III	II	I